

مرکز مجاز امام صادق (ع)

الروضه البهية في شرح اللعة الدمشقية (احياء موات)

شناخت زمين موات

درس ۲

استاد وافی

ارض موات ملك امام است

تمام اراضی موات متعلق به امام است، پس احیاء آن بدون اذن امام جایز نیست، و اما در صورت غیبت امام، احیاء آن مباح است و مانند این زمینهای موات است، آن زمینهایی که مالکشان از بین رفته و وارثی از آنها باقی نمانده باشد.

عدم انتقال با موات

اگر کسی (که معروف و شناخته شده است) زمینی را احیاء کند، آن زمین متعلق به او خواهد بود و بعد از وفاتش به ورثه اش منتقل می شود و موات شدن آن زمین، دلیل بر انتقال آن به غیر نمی شود «لاصاله بقاء الملك» زیرا خروج از ملکیت محتاج سبب نقل است، که آن اسباب هم محصور است، و خراب شدن جز اسباب انتقال نیست.

اختلاف در ملکیت احیاء بعد از موات

این مساله محل خلاف است که اگر کسی زمینی را احیاء کرد، و سپس آن را رها کرد، آن گاه شخص ثانی آن را آباد نمود، آیا این احیاء دلیل بر ملکیت او می شود؟ شهید ثانی با استشهاد به سه روایت در این زمینه، در نهایت می فرماید: «ان الارض لله و لمن عمرها، و هذا هو الاقوی».

ملکیت اراضی که صاحبانش طوعا اسلام آوردند

اهالی مدینه، بحرین و اطراف یمن که طوعا اسلام آوردند، مالک زمینهای خودشان می باشند، و تنها چیزی که موظف به رعایت آن هستند، پرداخت زکات است (البته با اجتماع شرایط و جوب زکات).

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

محصول اراضی مفتوحه عنوه

امام (ع) محصولات و ثمرات ارض مفتوحه عنوه را صرف مصالح عموم مسلمین می کند، از جمله:
حفظ مرزهای اسلام؛ تهیه مخارج جنگ با دشمن؛ پرداخت حقوق کارمندان و

بیع و شراء مفتوحه عنوه

بیع و شراء، هبه نمودن، وقف نمودن، نقل به غیر نمودن اراضی مفتوحه عنوه، محل خلاف است، شهید اول هیچ یک را جایز نمی داند، اما در مقابل جماعتی از متاخرین -منهم خود شهید اول - می گویند: امور مذکور جایز است به تبع آثاری که در آن ایجاد شده، مثلاً: خانه ایی در آن ساخت و آن خانه را می فروشد که به تبع زمین هم فروخته می شود.